

бестоимости [3,4].

Таким образом, анализ тарифов на грузовые перевозки показал, что в настоящее время тарифы не отвечают требованиям рынка и не обеспечивают достаточного уровня рентабельности. Поэтому установление тарифов должно осуществляться с учетом спроса на перевозки и гибко реагировать на изменения конъюнктуры рынка.

1.Ефанов А.Н., Зайцев А.А., Третьяк В.П. Принципы формирования тарифов на железнодорожном транспорте // Железнодорожный транспорт. – 1995. – № 6. – С.66–68.

2.Кожевников Ю.Н. Грузовые тарифы в современных условиях // Железнодорожный транспорт. – 1996. – №2. – С.56–59.

3.Мачарет Д.А. Экономическое планирование и регулирование на основе рыночных индикаторов // Центр. науч.-исслед. Институт информации и технико-экономических исследований железнодорожного транспорта. Вып.2. – М., 1997. – С. 1-31.

4.Галабурда В.Г. Концепция стимулирования спроса на транспортные услуги железных дорог по грузовым перевозкам // Центр. науч.-исслед. Институт информации и технико-экономических исследований железнодорожного транспорта. Вып. 3. – М., 1997. – С. 11 – 22.

5.Транспортные тарифы: Уч. пособие для вузов железнодорожного транспорта / Абрамов А.П., Дмитриев В.А., Крейнин А.В., Мазо Л.А.. – М.: Транспорт, 1988. – 232 с.

6. Мазо Л.А. Основные направления совершенствования тарифов на железных дорогах России // Железные дороги мира. – 1998. – №9. – С.3-6.

7.Макаренко М.В. К вопросу о дифференциации тарифов // Залізничний транспорт України. – 1997. – № 2-3. – С. 60.

Получено 21.02.2003

ББК 65 9(2) 44

В.А.БАРДАКОВ, Д.О.БЕРЗОН, М.К.ЛИСАНЬСКА

Харківська державна академія міського господарства

ІНФОРМАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ

Розглядаються проблеми споживання обмежених ресурсів, реінжиніринг бізнес-процесів на базі нових інформаційних технологій, сучасного програмного забезпечення ARIS, ГІС-технологій в теорії і практиці ресурсозбереження у міському господарстві.

Органи місцевого самоврядування постійно мають справу з потребами населення, для задоволення яких використовують різноманітні ресурси. Проблема тут полягає в тому, що ці ресурси обмежені, а їх споживання є динамічним. Щорічно кожен житель міста "виробляє" в середньому 50 кг і більше твердих побутових відходів (ТПВ). Видалення і знешкодження їх на звалищах та полігонах потребує нових земельних ділянок, додаткових витрат, коли збільшується відстань їхнього транспортування до місця поховання, призводить до забруднення навколишнього середовища. Велика частина побутового сміття - це вторинні енергетичні ресурси, які б можна було вигідно утилізувати

на ринку вторинних ресурсів. Але одні тільки ринкові умови не в змозі забезпечити вирішення цієї проблеми. Конче необхідно встановити сучасні маркетингові пріоритети і стратегію упровадження в міське господарство прогресивних технологічних і організаційних методів енерго- й ресурсозбереження для зменшення утворення відходів і раціонального їхнього використання в житлово-комунальному господарстві.

Специфічні особливості територіального утворення, яким є місто, наявність природних і енергетичних ресурсів, культура і спосіб життя населення, динамічна зміна соціально-економічної і демографічної ситуації змушують органи управління постійно шукати й адаптувати нові управлінські моделі та підходи [1-3].

Використання реінжинірингу бізнес-процесів на базі нових інформаційних технологій, сучасного програмного забезпечення ARIS, геоінформаційних ГІС-технологій в теорії і практиці енергоменеджменту міського господарства не тільки назріло, а й “перезріло”, але, на жаль, поки що у нас не рухається з місця. Одна з причин, що гальмує ці процеси, – недосконалість муніципального інформаційного менеджменту ресурсозбереження.

Для розв’язання вказаних проблем пропонується створення і координація роботи *муніципального інформаційно-маркетингового центру ресурсозбереження*, маркетингово-інформаційних служб підприємницьких, державних і регіональних структур. Це дозволить організаційно сформувати комплексну систему, що поєднає промислову і непромислову сфери міста з метою їх стійкого функціонування в умовах енергоринку регіону. Відповідно до Міжнародного кодексу діяльності по дослідженню маркетингу функції такого центру, на наш погляд, полягають в об’єктивному зборі й аналізі інформації щодо ринків споживачів, ресурсів, товарів і послуг; використанні систем управління базами даних (СУБД) у комплексному екологічному захисті регіонів, ефективному енергоменеджменті міста. Досвід свідчить, що на сьогодні саме СУБД – технологія дає змогу ефективно управляти як табличними даними (додання, стирання, модифікація, пересилання, тиражування, архівація), так і атрибутивними, пов’язаними з просторовими характеристиками.

Створення ГІС-кадастру природних (енергетичних) ресурсів регіону з різноманітними тематичними шарами дозволяє вирішувати практичні завдання оптимізації складних організаційно-технічних проєктів, отримання вибірок за складними запитами, створення географічних карт-схем для вирішення різноманітних задач управління ресурсами. Ефективність використання ГІС полягає, передусім, у значному

скороченні часу на вивчення тих або інших запитів і прийняття управлінського рішення, більш повному й наглядному використанні даних, підвищенні якості управління соціальною інфраструктурою, інженерними комунікаціями, природокористуванням.

Ефективність системи інформаційного менеджменту ресурсозбереження забезпечує інтегроване середовище моделювання і аналізу ARIS Toolset. В ARIS усі бізнес-процеси і операції формалізовані, змодельовані, що дозволяє отримувати моделі баз даних і специфікацію програмних модулів у різноманітніших варіантах для широкого кола практичних задач в режимі реального часу. Є можливість візуально побачити оптимізацію бізнес-процесів, процеси виробництва і споживання продукції або послуг, провести аналіз діяльності підприємств, SWOT-аналіз сильних і слабких сторін підприємства, загрозливих факторів, виявити їх взаємодію та оцінити суттєвість впливу на результати. ARIS – це потужний інструмент управління міськими проектами і ресурсами, паливно-енергетичним комплексом, урбоекологією, ресурсозбереженням.

Реалізація маркетингової стратегії дозволить:

- по-перше, підвищити ефективність програм ресурсозбереження;
- по-друге, створити наукову основу для визначення стратегії і тактики управління ресурсозбереженням відповідно до потреб населення;
- по-третє, оптимізувати управлінський цикл від визначення цілей і задач політичними лідерами до оцінки їх виборчих програм з погляду споживачів;

- по-четверте, забезпечити підтримку громадою місцевих, владних структур, довіру до їх політики й активну участь населення в державних і муніципальних програмах ресурсозбереження;

- по-п'яте, формувати в державних службовців і депутатському корпусі стереотип мислення, орієнтований на потреби споживачів.

1.Евдокимов А.Г., Петросов В.А. Информационно-аналитические системы управления инженерными сетями жизнеобеспечения населения. – Харьков: ХТУРЭ, 1998. – 412 с.

2.В.Хаксхольд. Введение в городские географические информационные системы. – Нью-Йорк, 1991. – 332 с.

3.Лелюк В.А. Системное развитие города: проблемы, теория, методология // Коммунальное хозяйство городов: Науч.-техн. сб. Вып. 37. – Техніка, 2002. – С.151-157.

Отримано 21.02.2003